

STATENS SIVILRETTSFORVALTNING
Postboks 2105 Vika
0125 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
2025/66803-16

Dato:
04.12.2025

Tilbakemelding på tilsynsrapport etter stedlige tilsyn ved Troms og Finnmark friomsorgskontor – avdeling Tromsø og avdeling Hammerfest

Vi viser til Tilsynsrådets rapport etter stedlige tilsyn ved Troms og Finnmark friomsorgskontor, avdeling Tromsø og avdeling Hammerfest. Troms og Finnmark friomsorg tar Tilsynsrådets anbefalinger til etterretning, men ønsker å gi følgende kommentarer til rapporten:

Styrking av kompetanse om samisk språk og kultur

Vi deler Tilsynsrådets vurdering av at god kompetanse om samisk språk og kultur er viktig for å sikre en trygg, likeverdig og faglig forsvarlig oppfølging av domfelte med samisk bakgrunn. Vi vil derfor videreføre vårt arbeid med å øke ansattes kompetanse på dette området. Dette innebærer å videreføre samarbeidet med relevante fagmiljøer, oppfordre ansatte til å delta i kompetansehevende kurs og utdanning på området, og gi slik opplæring prioritet i enhetens opplæringsplan, samt ha fokus på samisk språk- og kulturkompetanse i rekrutteringsarbeidet.

Samhandling om innsatte i andre regioner

Friomsorgen har per i dag ikke tilgang til systemer som til enhver tid kan identifisere hvor innsatte hjemmehørende i Troms og Finnmark soner. Vi anser dette som et spørsmål som i første rekke må håndteres på regionalt eller sentralt nivå.

Vi vil imidlertid gjøre Kriminalomsorgen region nord oppmerksom på dette og be om en vurdering av eventuelle nye rutiner for å sikre at informasjon og samhandling styrkes, i tråd med Tilsynsrådets anbefaling.

Vi vurderer at manglende oversikt over innsatte som soner i andre regioner ikke svekker vår evne til å gi god oppfølging ved overføring, men erkjenner samtidig at tidlig og systematisk informasjonsflyt er viktig for planlegging og gjennomføring av en trygg og helhetlig straffegjennomføring.

Troms og Finnmark friomsorgskontor har et vedvarende fokus på å øke antallet delgjennomføringer med elektronisk kontroll. Vi har fast tilstedeværelse/kontakt inn mot Tromsø og Vadsø fengsel, og gjennom regelmessige møter og samarbeid identifiserer vi innsatte som kan være aktuelle kandidater for soning med EK. Dette arbeidet har bidratt til at antallet delgjennomføringer har økt de siste årene.

Når det gjelder regelverket som omhandler brudd på vilkår under EK-soning, er det korrekt at **rusbrudd** medfører overføring til fengsel. Dette er fastsatt i gjeldende retningslinjer, og gir liten mulighet for skjønnsutøvelse i slike saker. For øvrige vilkårsbrudd har friomsorgen rom for skjønnsmessige vurderinger, og en vurderer individuelt om overføring til fengsel er nødvendig eller om andre reaksjoner er mer hensiktsmessige.

Tilsynsrådet kommenterer at friomsorgen ønsker et større handlingsrom til å bestemme reaksjon ved **rusbrudd** på EK. Et slikt handlingsrom kan imidlertid ikke besluttes på lokalt nivå. Eventuelle endringer krever revisjon av regelverket, og justeringer vil bli vurdert i forbindelse med dette. Friomsorgen har ved flere anledninger meldt til regionalt nivå at det bør være mulig å endre retningslinjene til elektronisk kontroll slik at en kan vurdere å benytte "Russamtalen" som reaksjon på rusbrudd, særlig overfor unge domfelte.

Permisjonsregelverket – reisetid for domfelte som soner med elektronisk kontroll

Tilsynsrådet viser til at lange geografiske avstander i vår region kan gjøre ukentlige permisjoner mindre meningsfulle. Vi erkjenner problemstillingen, men må understreke at endringer i permisjonsregelverket ligger utenfor en lokal enhets myndighet og krever nasjonale/regionalt forankrede vurderinger.

Vår praksis er at vi innenfor de rammene regelverket gir, foretar individuelle og skjønnsmessige vurderinger for å tilpasse permisjonsbruk så langt det er forsvarlig og mulig. Vi vil også fortsette å utnytte digitale løsninger der dette er faglig forsvarlig for å redusere unødvendig reisebelastning for domfelte.

Gjennomføring av samfunnsstraff og reisetid

Tilsvarende som for permisjoner ligger beslutningsmyndighet om regelverksendringer utenfor vår lokale myndighet. Likevel erkjenner vi utfordringene knyttet til reisetid for de som skal møte opp ved friomsorgen for kontroll eller andre tiltak.

Vi håndterer følgelig gjennomføring av samfunnsstraff i henhold til gjeldende regelverk og foretar relevante skjønnsmessige tilpasninger innenfor dette handlingsrommet. Der dette er faglig og rettslig forsvarlig, brukes også digitale løsninger for å redusere uforholdsmessig reisebelastning for den enkelte domfelte.

Rutiner for kartlegging av selvdraprisiko og informasjonsutveksling med fengslene

Etter tilsynet har Troms og Finnmark friomsorgskontor satt fokus på behovet for å etablere hensiktsmessige rutiner for kartlegging av selvdraprisiko hos domfelte som skal gjennomføre straff i friomsorgen. Dette arbeidet tar sikte på å inkludere kartlegging ved oppstart av straffen, fornyede vurderinger og dokumentasjon ved endringer i risikobilde. Ved eventuell innføring av systematisk kartlegging som innebærer lagring av sensitive personopplysninger, vil det være nødvendig å vurdere personvern hensyn knyttet til innhenting og oppbevaring av sensitive data. Dette er imidlertid ikke til hinder for at vi i forbindelse med overføringer fra fengslene får tilgang til relevant informasjon om selvmordsfare som kan benyttes i oppfølgingen.

Det vil også etableres rutiner for å avdekke selvmordsfare som en naturlig del av samtalene som gjennomføres ved oppstart av straffereaksjonen. På denne måten tydeliggjøres skillet mellom systematisk kartlegging som krever særskilt behandling og dokumentasjon, og informasjon som fremkommer i enkeltsamtaler og som kan journalføres som del av den daglige oppfølgingen av domfelte.

Møterom og ansattes sikkerhet – avdeling Hammerfest

Tilsynsrådet anbefaler at enheten arbeider for å anskaffe møterom med to utganger.

Frimsorgen opererer i leide lokaler, og det er ikke alltid praktisk mulig å få lokaler som oppfyller alle ønskede sikkerhetsmessige kriterier. Ved anskaffelse av nye lokaler vil muligheten for møterom med flere utganger bli vurdert som et av kriteriene. Inntil videre kompenseres dette med grundige sikkerhetsvurderinger (SJA – sikker jobbanalyse) og alternative løsninger der det anses nødvendig.

Vi ønsker å presisere at hensynet til ansattes sikkerhet alltid vil veie tyngre enn domfeltes komfort eller følelse av kontroll. Det er ikke korrekt at ansatte ikke har mulighet til å forlate rommet dersom de vurderer situasjonen som truende eller farlig. Ved konkret vurdering av truende adferd har ansatte alltid myndighet til å avbryte samtalen og trekke seg ut av lokalet for egen sikkerhet. Dette er en del av våre lokale sikkerhetsrutiner og inngår i opplæring og instruks for personalet.

Avslutningsvis vil vi takke for tilsynet og vurderingene som er gitt.

Tilsynsrådets anbefalinger vil bli formidlet i linja og forutsettes fulgt opp nasjonalt/regionalt der de aktuelle tiltakene faller utenfor enhetens myndighetsområde.

Med hilsen

Jens Egil Holand
frimsorgsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.